

Leo Trotskij

Fjärde Internationalens uppgifter i Spanien

[*Brev till en spansk kamrat*. Första gången publicerat i *New Militant* den 2 maj 1936.]

12 april 1936

Läget i Spanien är åter revolutionärt.

Den spanska revolutionen har utvecklats i ett mycket långsamt tempo. Detta innebär att revolutionärerna fått ganska lång tid på sig att ta fast form, att samla förtruppen runt sig själv för att vara situationen vuxen i det avgörande ögonblicket. Vi måste nu öppet säga att de spanska ”vänsterkommunisterna” har låtit denna osedvanligt gynnsamma tidsfrist glida dem ur händerna, och har på intet sätt visat sig vara bättre än de socialdemokratiska och ”kommunistiska” förrädarna. Det är inte så att det har saknats varningar. Desto större skuld ligger därför på Andrés Nin, Juan Andrade och de andra. Med en korrekt politik skulle ”vänsterkommunisterna”, som en sektion av Fjärde Internationalen, idag ha kunnat stå i ledningen för det spanska proletariatet. I stället vegeerar de i Mauríns förvirrade organisation – utan program, utan perspektiv och utan politisk betydelse. I Spanien kan ett marxistiskt agerande endast börja med ett oförsonligt fördömande av Andrés Nins och Andrades hela politik, som var och fortsätter att vara inte bara felaktig, utan också kriminell.

Vad innebär avsättningen av president Zamora? Den innebär att den politiska utvecklingen än en gång har inträtt i ett akut skede. Zamora var, så att säga, den stabila polen i de regerande kretsarna. Under annorlunda förhållanden spelade han samma roll som Hindenburg under en viss tid spelade i Tyskland, dvs. under den tid då å ena sidan reaktionen (även nazisterna), och å andra sidan socialdemokraterna satte sitt hopp till honom.

Den moderna bonapartismen är ett uttryck för de mest extrema klassmotsättningarna under en period då dessa motsättningar ännu inte har lett till *öppen* kamp. Bonapartismen kan finna sin stödjepunkt i den kvasi-parlamentariska regeringen eller i en president som ”står över partierna”; detta beror helt på omständigheterna. Zamora var en representant för den bonapartistiska jämvikten. Skärpningen av motsättningarna har lett till en situation där båda huvudlägren först försökte använda Zamora och sedan gjorde sig kvitt honom. Högern lyckades inte med det på sin tid, men ”folkfronten” gjorde det. Detta betyder emellertid en *tillspetsad revolutionär period*.

Både den djupa jäsningen bland massorna och de ständiga våldsamma explosionerna visar att arbetarna i staden och på landsbygden, likaväl som de fattiga bönderna, som bedragits om och om igen, ständigt inriktar alla sina styrkor mot en revolutionär lösning. Och vilken roll spelar Folkfronten inför denna mäktiga rörelse? Rollen som en gigantisk bromskloss, byggd och satt i rörelse av förrädare och servilt avskum. Och så sent som i går undertecknade Juan Andrade denna folkfronts grundligt avskyrda program!

Efter Zamoras avsättning måste Azaña, hand i hand med republikens nya president, ta över rollen som den stabila bonapartistiska polen, dvs. han måste försöka höja sig över de två lägren för att bättre kunna rikta statens vapen mot de revolutionära massorna som hjälpte honom till makten. Arbetarorganisationerna förblir dock helt insnärjda i Folkfrontens nät. Omvälvningarna bland de revolutionära massorna (som saknar ett program och ett ledarskap som är värdigt deras förtroende) hotar därmed att lämna portarna vidöppna för den kontra-revolutionära diktaturen?

Att arbetarna är på väg framåt i en revolutionär riktning visas av utvecklingen av alla deras organisationer, i synnerhet Socialistpartiet och den Socialistiska ungdomen. För två år sedan

reste vi frågan om de spanska bolsjevik-leninisternas inträde i Socialistpartiet. Detta förslag förkastade Andrés Nin och Andrade med förakt hos konservativa filistéer: de ville till varje pris vara ”oberoende”, eftersom det lämnade dem i fred och inte gav dem några skyldigheter. Och ändå skulle en anslutning till Socialistpartiet i Spanien under de givna omständigheterna ha gett oändligt mycket bättre resultat än vad som var fallet i t ex Frankrike (givetvis under förutsättningen att man i Spanien hade undvikit de fruktansvärda misstag som begicks av de ledande franska kamraterna). Under tiden förenade sig dock Andrade och Nin med virrpannan Maurín, för att gemensamt springa efter Folkfronten.¹ I sin strävan efter revolutionär klarhet föll emellertid de socialistiska arbetarna offer för stalinistiska bedragare. Sammanslagningen av två ungdomsorganisationerna [de socialistiska och stalinistiska] betyder att de bästa revolutionära krafterna kommer att missbrukas och skingras av Kominterns legosoldater. Och de ”stora” revolutionärerna, Andrés Nin och Andrade, förblir på åskådarplats för att tillsammans med Maurín bedriva en fullständigt impotent propaganda för en ”demokratisk-socialistisk” revolution, dvs. för ett socialdemokratiskt förräderi.²

Ingen kan veta vilken skepnad nästa period i Spanien kommer att anta. I vilket fall som helst är det uppsving som fört folkfrontsklicken till makten alltför mäktigt för att ebba ut på kort sikt och lämna slagfältet öppet för reaktionen. De verkligt revolutionära elementen har fortfarande en viss tid, inte alltför lång dock, till sitt förfogande för att göra ett bokslut, samla sina styrkor och förbereda sig för framtiden. Detta gäller framför allt Fjärde Internationalens spanska anhängare. Deras uppgifter är solklara:

1. Att fördöma och skoningslöst inför massorna kritisera den politik som förs av alla ledare som deltar i Folkfronten.
2. Att helt och fullt inse POUM-ledningens uselhet och särskilt de tidigare ”vänsterkommunisternas” – Andrés Nin, Andrade, etc. – och klart avslöja dem inför alla avancerade arbetare.
3. Att samlas kring Fjärde Internationalens fana på det ”Öppna brevets” grundval.
4. Att gå med i Socialistpartiet och den Förenade ungdomen för att där arbeta som en fraktion i bolsjevismens anda.
5. Att upprätta fraktioner och andra kärnor i fackföreningarna och andra massorganisationer.
6. Att inrikta sin huvudsakliga uppmärksamhet på de spontana och halvt spontana massrörelserna, för att studera deras allmänna drag, dvs. mäta massornas temperatur och inte de parlamentariska klickarnas temperatur.
7. Att vara närvarande i varje kamp för att ge den ett klart uttryck.

¹ *La Batallas* ”vändning” mot Folkfronten inger inte förtroende. Man kan inte på måndagen säga att Nationernas förbund är ett rövarband, på tisdagen uppmana väljarna att rösta för Nationernas förbunds program, på onsdag förklara att igår var det bara en fråga om en valmanöver och att i man dag ska återuppta sitt eget program. Den seriöse arbetaren måste fråga: och vad kommer dessa människor att säga på torsdag och fredag? Maurín verkar vara själva inkarnationen av en småborgerlig revolutionär: ytlig, kvicktänkt och ombytlig. Han studerar inte någonting, förstår föga och sprider förvirring runt omkring sig. – L. T.

² 1876 skrev Marx om det falska i begreppet ”socialdemokrat”: Socialismen kan inte underordnas demokratin. Socialism (eller kommunism) är nog för oss. ”Demokrati” har ingenting att göra med det. Sedan dess har oktoberrevolutionen med kraft visat att den socialistiska revolutionen inte kan förverkligas inom ramens för demokrati. Den ”demokratiska” revolutionen och den socialistiska revolutionen befinner sig på olika sidor av barrikaderna. Tredje internationalen bekräftade teoretiskt denna erfarenhet. Den ”demokratiska” revolutionen i Spanien har redan genomförts. Folkfronten upprepar den. Den ”demokratiska” revolutionen i Spanien personifieras av Azaña, med eller utan Caballero. Den socialistiska revolutionen kan enbart genomföras i kompromisslös kamp mot den ”demokratiska” revolutionen och dess Folkfront. Vad betyder då denna ”syntes”, ”demokratisk socialistisk revolution”? Absolut ingenting. Det är bara en eklektisk röra. – L. T.

8. Att alltid insistera på att de kämpande massorna bildar och ständigt utökar sina aktionskommittéer (juntas, sovjetter), som valts ad hoc.

9. Att mot alla hybridprogram (à la Caballero eller à la Maurín) ställa programmet för erövring av makten, proletariatets diktatur och den sociala revolutionen.

Detta är den proletära revolutionens verkliga väg. Det finns ingen annan.

Översättning: *Martin Fahlgren*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Spanien](#)